

Jiří Beneš. Antibiotika – systematika, vlastnosti, použití

Grada Publishing: Praha 2018. 598 stran. ISBN 978-80-271-0636-3

Kniha prof. MUDr. Jiřího Beneše, Ph.D., zaplňuje prázdné místo v nabídce současné medicínské literatury k danému tématu. Takto precizně a poctivě zpracovaná tematika u nás dosud nebyla vydána. Prof. Beneš, s precizností sobě vlastní, zpracovává ve své knize mimo dosud známé a platné poznatky o antibioticích i nejnovější poznatky. Oproti některým ve světě dosud vydávaným titulům s podobnou tematikou je tato kniha navíc obohacena o autorovy vlastní poznatky a zkušenostmi jako uznávaného českého infektologa. V tomto směru je publikace originální.

V publikaci jsou uvedena všechna známá a používaná antibiotika, alespoň k datu vydání, se všemi pro lékaře potřebnými informacemi, je tedy velmi vhodná a dobře využitelná ve všech medicínských oborech, v nichž se tato skupina léčiv využívá. Čtivý a přehledný text oproštěný od balastních informací ocení nejen lékaři, ale i medicí a mnoho potřebných informací v ní najdou též veterinární lékaři a všichni, kdo pracují s touto lékovou skupinou.

Text je doplněn řadou názorných a přehledných tabulek, schémat, grafů a obrázků určených jednak k lepší orientaci v problematice nebo k lepšímu pochopení uvedených informací.

Jsem přesvědčen, že máme k dispozici velmi pečlivě sestavenou, přehlednou, originální a potřebnou publikaci, kterou uvítají nejen lékaři.

prim. MUDr. Petr Ježek

✉ petr.jezek@onp.cz

oddělení klinické mikrobiologie a parazitologie Oblastní nemocnice Příbram, a.s.

www.nemocnicepribram.cz

Doručeno do redakce 4. 12. 2018

Prof. Beneš předkládá v publikaci Antibiotika – systematika, vlastnosti použití doposud nebývale rozsáhlý a komplexní pohled na příslušnou oblast. Cenné je, že se nejedná o pouhý výčet aktuálních poznatků a návodů, ale i zúročení autorových mnohaletých bohatých zkušeností v problematice antiinfekční léčby.

Úvod je věnován všem aspektům používání antibiotik, ať již se jedná o zdůraznění jejich výlučnosti ve srovnání s ostatními farmaky, nežádoucím účinkům, lékovým interakcím, farmakologií nebo podrobnému rozboru mecha-

nizmů bakteriální rezistence a formulování významu dnes velmi diskutovaného tématu „antibiotic stewardship“. Ve speciální části jsou pak jednotlivé skupiny a konkrétní přípravky používané v současné léčebné praxi zevrubně popsány včetně spektra antibakteriálního účinku. Zvláštní zřetel je věnován jejich použití v současné léčebné praxi. Zde se autor snaží vystihnout terapeutické priority, stejně jako upozornit na méně vhodné indikace a případná rizika, vše v kontextu současné antibioterapie. Zajímavým a netradičním doplňkem kapitol jsou komentáře, věnované zejména skupinám antibiotik významných pro současnou léčbu. V těchto ko-

mentářích autor věnuje pozornost celé řadě důležitých otázek, které mohou v souvislosti s léčbou jednotlivými antibiotiky vyvstat. Právě zde se plnou měrou projevuje autorova zmiňovaná praktická znalost a erudice.

Takto pojatý text doplněný řadou tabulek a literárních odkazů je nejen bohatým zdrojem informací pro postgraduální studium, ale současně cenným rádcem pro běžnou praxi včetně konkrétních situací. Přehledné členění obecné části i speciálních kapitol umožňuje rychlou orientaci a snadné vyhledávání podle potřeby a zájmu.

Publikace nemalou měrou přispívá k rozšíření znalostí a chápání významu antibiotik v dnešní medicíně. Svým pojetím je užitečná pro široký okruh zájemců jak klinických, tak i preklinických oborů.

prim. MUDr. Otakar Nyč, Ph.D.

✉ otakar.nyc@fnmotol.cz

Ústav lékařské mikrobiologie 2. LF UK a FN Motol

www.fnmotol.cz

Doručeno do redakce 21. 12. 2018

Recenze knihy byla pojata jako kolektivní dílo, a tak probíhala interaktivněji a neformálněji, než bývá zvykem, ale možná tak přinesla pestřejší pohled. Například já jsem se soustředila hlavně na farmakologickou část knihy.

Knihu považuji za vynikající počín. Obrovský význam mají autorovy komentáře. Kniha nutí čtenáře přemýšlet a klást si otázky, někdy i nesouhlasit a hledat. Kliničtí farmaceuti ji mají na svých pracovních stolech a z jejich reakcí vím, že ji čtou a že o některých bodech je na odděleních vedena diskuse.

Jedna reakce za všechny: „...narazili jsme v nové publikaci prof. Beneše o antibioticích na nezvyklé dávkovací

schéma RIF u gram pozitivních infekcí, které „počítá“ s auto-indukcí a doporučuje zvýšení dávky RIF po několika dnech léčby (při zahajovací dávce 600, resp. 900 mg/den zvýšit na 900, resp. 1 200 mg/den). Měli jsme o tom velkou diskusi na poradě ATB týmu a slíbil jsem kolegovi z našeho ATB střediska, že se poptám, jestli se toto schéma někde prakticky používá. Mně se to jeví na první pohled logické (dle studií clearance opravdu narůstá o tuším asi 50 %), ale zase pokud pacient užívá nějaký inhibitor CYP, nemusí se, dle mého názoru, ta indukce vůbec projevit...“

A dále: „...děkuji mnohokrát za tvůj pohled. I naše diskuse se vinula okolo oranžové moči, jak vlastně tento zástupný ukazatel uchopit. Naši lékaři se na tuto věc ne-zaměřovali a tak nebyli schopni „definovat“ skupinu pacientů, kteří by měli ‚málo oranžovou‘ moč. Uvidíme,

jestli si toho od minula někdo víc všímal. Já až budu vědět, jak se k tomu postavíme u nás, tak ti napíšu. Každopádně téma pro workshop určitě dobré, je fakt, že ty ATB jsou krásnou skupinou.

A výsledek: <http://www.coskf.cz/odborne-akce/kalendar-akci/antibiotika-v-praxi-klinickeho-farmaceuta-ii-7c-14.-cervna-2019>

PharmDr. Jana Gregorová

✉ jana.gregorova@bulovka.cz

Oddělení klinické farmacie nemocnic Na Bulovce

www.bulovka.cz

Doručeno do redakce 20. 12. 2018

Vás pozývajú na

**1. Kongres Slovenskej obezitologickej asociácie
a 17. Slovenské obezitologické dni
s medzinárodnou účasťou**

25. – 26. október 2019

**Hotel Holiday Inn Trnava
Hornopotočná 5, Trnava**

motto:

**„Multidisciplinárna starostlivosť
o obézneho pacienta – základ úspechu“**

**www.obezitologickedni2019.sk
www.obesitas.sk**